

CUPRINS

PREFAȚĂ 13

PARTEA ÎNTÂI

Un om obișnuit: istoria din spatele legendei 17
Momente ale unei copilării fericite 17
1931–1939: Kuchwada, Madhya Pradesh, India 18
Un spirit rebel 45
1939–1951: Gadawara, Madhya Pradesh, India 46
În căutarea nemuririi 79
Iluminarea – o rupere de trecut 86
Ascuțirea sabiei 117
1953–1956: Studentul 117
Profesorul: 1957–1966 130
Pe cale 139
Exprimarea inexprimabilului: liniștea
dintre cuvinte 158

PARTEA A DOUA

Reflexii într-o oglindă goală: multiplele
fețe ale unui om care nu a existat niciodată 173

Un guru al sexului 173
Lider de cult 178
Cel care înșală 180
Cel care s-a autodenunit „Bhagawan“ 184
Guru-ul bogaților 192
Glumețul 195
Guru-ul din Rolls-Royce 200
Poona, India, 1978 201
Oregon, 1981–1985 204
Maestrul 205

PARTEA A TREIA

Moștenirea 219
Religia fără religie 219
Meditație pentru secolul XXI 230
1972: Tabăra de meditație de pe muntele
Abu, Rajasthan, India 239
A treia ramură a psihologiei: psihologia
buddha-șilor 245
Zorba Buddha: omul total 264

ANEXA

Fragmente din viața și opera lui Osho 283

EPILOG

Din 1990 până astăzi 363

Un om obișnuit: istoria din spatele legendei

Întrebare: Cine ești tu?

Răspuns: Sunt eu însumi. Nici profet, nici mesia, nici Christos. Un om obișnuit, ca și tine...

Întrebare: Ei, nu chiar!

Răspuns: Da, nu chiar... Tu încă dormi, dar altă diferență nu este. Și eu am dormit, până într-o zi. Și tu te vei trezi. Poți, nu te împiedică nimeni. Diferența dintre noi e ne semnificativă.

(Dintr-un interviu realizat de Roberta Green,
Santa Ana Register, Orange Connty, California)

Momente ale unei copilării fericite

Nu am fost niciodată o ființă spirituală, în sensul pe care îl dați voi acestui cuvânt. Nu m-am dus la templu sau la biserică, nu am citit scripturi, nu am practicat tehnici de căutare a adevărului, nu l-am adorat pe Dumnezeu, nu m-am rugat lui. N-am făcut nici unul din aceste lucruri. Voi ați spune că nu am fost deloc spiritual. Dar pentru mine,

spiritualitatea are conotații diferite. Ea are nevoie mai întâi de toate de o individualitate onestă. Spiritualitatea nu permite dependența, ci creează o libertate în sine, cu orice preț. Ea nu se practică în mulțime, ci în singurătate, pentru că mulțimea nu e în stare să descopere adevăruri. Adevărul nu poate fi găsit decât în solitudinea interioară.

Așadar, spiritualitatea mea nu e tot una cu spiritualitatea voastră. Dacă le veți înțelege, istoriile legate de copilăria mea vor sublinia toate aceste calități, într-un fel sau altul. Nimeni nu va găsi că sunt spirituale. Dar eu vă spun că sunt, pentru că mie mi-au dăruit tot ce-mi puteam dori.

Ascultând istoriile legate de copilăria mea, ar trebui să le căutați calitățile ascunse – nu povestea în sine, ci adevărul intrinsec ce străbate ca un fir continuu toate amintirile mele. Acest fir foarte subțire este de natură spirituală.

Pentru mine, a fi spiritual înseamnă a te descoperi pe tine însuși. Eu nu am permis nimănui să facă această descoperire pentru mine. Nimeni nu poate face asta pentru tine, trebuie să o faci tu însuși.

1931-1939: Kuchwada, Madhya Pradesh, India

Îmi amintesc de satul în care m-am născut. De ce a ales existența acel loc, și nu altul, nu îmi explic. Existența nu are nevoie de motivații. Satul acela este minunat. Am călătorit mult, dar nu am regăsit nicăieri acea frumusețe. Niciodată nu întâlnești aceleași lucruri. Lucrurile vin și pleacă, nu sunt niciodată aceleași. Revăd, în minte, satul acela liniștit. Câteva

colibe lângă un lac, câțiva copaci înalți sub care mă jucam. Satul nu avea o școală. Acest lucru este foarte important, pentru că nu mi s-a dat nici o educație timp de nouă ani, și aceștia sunt anii care formează caracterul omului. În continuare, oricât ai încerca, nu mai poți fi educat. Așa că, până la urmă, se poate spune că sunt un om needucat, deși am multe titluri, și nu orice fel de titluri. Orice prost poate face un masterat. De fapt, sunt atât de mulți care îl fac, în fiecare an, că lucrul acesta devine lipsit de semnificație. Ceea ce este important este că în primii mei ani de viață am rămas needucat. Nu exista o școală, nu exista drum, cale ferată, oficiu poștal. Ce binecuvântare! Satul acela era o lume în sine. Și chiar după ce am plecat de acolo, eu am rămas mereu în lumea aceea, fără educație.

Am întâlnit milioane de oameni, dar nici unul mai inocent decât consătenii mei, care trăiau foarte primitiv. Ei nu știau nimic despre lumea exterioară. Nici un ziar nu a ajuns vreodată pe acolo. Înțelegeți acum de ce nu exista nici școală. Nici măcar școală primară – ce binecuvântare! Nici un copil al zilelor noastre nu și-ar putea permite așa ceva!

În trecut, copiii se căsătoreau înainte să împlinească vârsta de zece ani. Uneori, ei erau deja „logodiți“ încă din pântecul mamei. Doi prieteni puteau stabili: „Soțiile noastre sunt amândouă însărcinate, așa că dacă una naște un băiat și cealaltă o fată, cei doi copii se vor căsători unul cu altul. Să batem palma“. Ideea de a-i întreba pe cei doi tineri nici măcar nu exista, și ei nici măcar nu se născuseră încă! Dacă erau băiat și fată, căsătoria lor era deja aranjată. Și oamenii, de obicei, îți țineau cuvântul dat.

Mama mea s-a căsătorit când avea șapte ani. Tata n-avea nici el mai mult de zece, și nici unul dintre ei n-a înțeles mare lucru din ce se întâmpla. L-am întrebat nu o dată: „Care a fost lucrul cel mai important de care te-ai bucurat la nunta ta?“ Răspunsul a fost, invariabil: „M-am suit pe cal...“. Normal! Un copil, îmbrăcat ca un rege pentru prima oară în viața lui, cu sabie în teacă, suit pe cal în timp ce toată lumea în jurul său mergea pe jos. Bineînțeles că i-a plăcut foarte mult! Asta i-a plăcut cel mai mult la nunta lui. Luna de miere nici nu intra în discuție. Ce să faci un băiat de zece ani și o fată de șapte ani în luna de miere? În India, luna de miere nici nu există, și în trecut nu exista nici în restul lumii.

Când tata avea zece ani și mama șapte, mama tatălui meu a murit. După nuntă, la un an sau doi, întreaga răspundere a casei a căzut pe umerii mamei mele, o fetiță de doar nouă ani pe atunci. Tatăl meu mai avea doi frați și două surori, mai mici decât el. Așa că o fetiță de nouă ani și un băiat de doisprezece trebuiau să aibă grijă de patru copii mai mici și de un bărbat văduv. Bunicul meu dinspre tată avea un magazin în oraș, dar nu dorea să locuiască acolo. Îi plăcea la țară, și o dată cu moartea soției lui, s-a considerat un om absolut liber. Guvernul dădea în acea vreme pământ pe gratis oamenilor, pentru că era enorm de mult pământ liber, și prea puțini oameni care să-l muncească. Așa că bunicul meu a luat câteva zeci de hectare de la guvern și a lăsat magazinul în seama copiilor care erau pe atunci tatăl meu și mama mea. Și-a făcut grădină, fermă, și s-a mutat acolo ca să trăiască în aer liber. Nu-i plăcea orașul.

Tatăl meu n-a avut parte de experiența libertății de care se bucură tinerii din ziua de azi. El nu a devenit adult în acest mod. A îmbătrânit înainte de a apuca să fie tânăr, cu grija fraților lui mai mici și a magazinului. La vârsta de

douăzeci de ani, el făcea aranjamente pentru căsătoria surorilor lui și pentru educația fraților săi.

Eu nu i-am spus mamei „mama“. Când m-am născut eu, ea avea patru copii în grijă, care-i spuneau „bhabhi“. Asta înseamnă „soția fratelui“. Și pentru că acei patru copii îi spuneau „bhabhi“, așa i-am spus și eu, de la bun început.

Eu am fost crescut de bunicii din partea mamei. Fiind singuri, cei doi bătrâni își doreau ca ultimele zile să le fie luminate de bucuria prezenței unui copil în casă. Mama și tatăl meu au fost de acord; eu eram copilul lor cel mai mare, întâiul născut, așa că m-au trimis pe mine.

Nu-mi amintesc să fi avut relații cu familia tatălui meu în copilărie. Mi-am petrecut primii ani de viață cu bunicul dinspre mamă, bătrânul servitor al casei și bunica. Erau trei oameni în casa în care locuiam, dar prăpastia dintre noi era uriașă. Eram absolut singur. Bătrânii nu puteau fi niște tovarăși pentru mine. Și altcineva nu mai era. În sătucul acela, familia mea era cea mai bogată. Mai existau câteva familii – vreo două sute de suflete în total – dar erau atât de săraci încât bunicii mei nu-mi permiteau să mă amestec cu ei. Erau murdari, niște cerșetori. Așa că nu am avut șansa unor prieteni. Acest lucru a avut un mare impact asupra mea. Toată viața mea am trăit fără să pot să numesc pe cineva prieten. Am cunoscut și am întâlnit, însă, multă lume.

În primii ani de viață am fost atât de singur încât a început chiar să-mi placă – făceam din asta un motiv de bucurie. Nu era un blestem, mi se părea mai degrabă o binecuvântare. Am devenit suficient pentru mine însumi, nu depindeam de nimeni.

Nu mă interesa joaca – nici nu aveam cum să mă joc, nu aveam cu cine. Parcă mă văd în acei ani, stând pe unde apucam. Casa noastră se afla într-un loc superb, chiar în fața unui lac frumos și liniștit. Mai puteai vedea, câteodată, un șir de cocori zburând, sau le auzai chemările dragostei. Păsările erau singurele care tulburau pacea aceluia loc, atât de perfect pentru meditație. Și când liniștea e spartă doar de cântecul de dragoste al unei păsări, pacea care se lasă după este și mai adâncă.

Lacul era plin de flori de lotus. Stăteam acolo ore întregi, atât de mulțumit cu mine însumi, încât lumea din jur nici nu mai exista pentru mine – lotușii, cocorii cei albi, și liniștea...

Bunicii mei știau foarte bine cât de mult mă bucuram de singurătatea mea. Vedeau că nu aveam dorința de a merge în sat, de a întâlni alți oameni, de a vorbi cu ei. Chiar și la întrebările lor, și acelea rare, răspundeam numai cu „da“ și „nu“. Nu mă interesa să vorbesc. Au văzut cât de mult îmi plăcea singurătatea mea, și și-au făcut o datorie sfântă din ideea de a nu mă tulbura.

Șapte ani n-a făcut nimeni vreo tentativă de a-mi corupe inocența. Nu era nimeni pe acolo. Bătrânii casei, bunicii și servitorul lor, mă protejau în toate felurile posibile. Pe măsură ce creșteam, am început să mă simt eu stânjenit pentru că ei nu vorbeau și nu se comportau normal față de mine. De obicei, copiilor li se spune: „Taci din gură, tata are treabă! Taci, nu mai fă gălăgie, bunicul se odihnește. Stai cuminte“. În copilăria mea, lucrurile s-au întâmplat exact invers. Nu pot spune de ce, dar așa s-a întâmplat. Nu e vina mea, nu e meritul meu.

Bătrânii își făceau semne unul altuia: „Nu-l deranja! Nu-i strica bucuria“. Și uite așa, au ajuns să iubească și ei liniștea mea.

Liniștea e un viciu, e un fel de „infecție“, mai ales liniștea unui copil, care nu este forțată, care nu apare pentru că tu îi spui copilului: „Ai grijă că primești bătaie dacă mai faci zgomot!“ Nu, aceea nu e liniște. Nu creează vibrația de bucurie despre care vă vorbesc, ca atunci când un copil tăcut, aflat numai cu sine însuși, se bucură fără motive; fericirea lui nu are cauze. Fericirea lui inundă totul în jur.

Așadar, dintr-o întâmplare, șapte ani am rămas ancorat în liniștea mea, netulburat de nimeni; nimeni nu m-a bătut la cap cu pregătirile pentru afaceri, politică, diplomatie, pentru lumea infinită din jurul meu. Bunicii mei m-au lăsat să fiu natural, mai ales bunica. Ea a fost cauza – acel lucru mărunț care influențează o viață întreagă – ea a fost cauza pentru care am un profund respect pentru femeie. Era o femeie simplă, fără educație, dar deosebit de sensibilă. Ea a fost cea care a vorbit cu soțul ei și cu servitorul: „Noi am trăit o viață care nu ne-a dus nicăieri. Suntem tot atât de departe de adevăr, și clipa morții se apropie continuu“. A insistat: „Să nu influențăm acest copil. Ce să afle de la noi? Nu putem decât să-l facem asemeni nouă, și noi nu suntem nimic. Să-i dăm posibilitatea să fie el însuși“.

Obișnuiam să-i aud vorbind noaptea, când credeau că eu dorm. Bunicul spunea: „Tu spui să facem asta sau alta, eu fac, dar să știi că este copilul altora, și mai devreme sau mai târziu va pleca la părinții lui. Ce vor spune ei? Că nu l-am învățat să se comporte, că este un sălbatic...“. Bunica spunea: „Nu-ți fă griji pentru asta. Lumea e plină de oameni